

Sågad hammare inget för proffsen

Den gamla klassiska hammaren är fortfarande en av snickarens bästa kompisar, trots att den inte används lika ofta som förr. Fast utvecklingen har satt sina spår i konstruktionen – på gott och ont. I den här omgången har testpanelen spikat sig igenom sex modeller, varav två sågas rejält. Amatörhammare, anser proffspanelen.

TESTPANELEN

Richard Drotte

Stockholm

Specialitet: kon-torsinredning och byggnationer.

Eftersnack: Det skiljer inte så himla mycket mellan de olika modellerna. Men det är helt klart att det är fyra proffshammare och två enklare.

Tommy Bergström

Gnesta

Specialitet: All-roundbyggare med lång erfarenhet.

Eftersnack: Man kanske borde ha två uppsättningar hammare, en lite klenare för inredning.

Per Henriksson

Alingsås

Specialitet: Många års erfarenhet av kök, både från butik och egen tillverkning. Arbetar numera som säljare på byggvaruhus.

Eftersnack: I alla år har jag retat mig på att hammarskaft är avsmalnande och blir vassa onödiga arbetsrisker. Jag skulle vilja veta varför. Om någon hammarfabrikant har ett svar kan de väl skriva in till byggaren!"

BYGGARBETSPLATSER är omgärdade av myter. De har alltid varit det, och kommer alltid att vara det. Men det är alltid lika kul när man får slå sönder en myt, vilket panelen gjort i hammartestet. Nämligen den om att med en tyngre snickarhammare gör hammaren halva jobbet. Våra gubbar tycker att så inte är fallet.

Det finns också vetenskapliga bevis på att det bara är en myt. Till exempel har Hultafors i sin designprocess med elektroniska sensorer mätt muskelaktiviteten på en hamrande människa och kommit fram till att belastningen på musklerna faktiskt ökar ju tyngre hammaren är.

Så om man vill undvika belastningsskador gäller det att utifrån arbetsituationen välja en så lätt hammare som möjligt – givetvis efter vad man ska spika.

GALAXENBYGG SOM HAR gjort mycket för att förbättra arbetsmiljön på svenska byggarbetsplatser har kommit fram till samma sak. I ett informationsblad om snickarhammare skriver de följande: "Många anser det manligt att ha en 20 ounce hammare, medan det i de flesta fall måste konstateras vara rena dumheten", och deras tester konstaterar att en lätt och smidig hammare ger bra precision och resultat.

Nu kommer säkert några att undra varför byggaren testat fem 16 ounce-hammare och en 21 ounce-hammare. Man kan ju inte jämföra äpplen och päron. Men detta beror på att byggaren helt enkelt har bett de olika företagen att skicka den hammare de bedömer är deras bästa allroundhammare.

FÖR TROTS ATT man som proffsbyggare kanske alltid borde ha med sig flera hammare för olika jobb ser sällan verkligheten ut så. Man har en hammare i bältet, och det är den man använder, oavsett om man ska spika läkt eller dra ihop ett par formar.

Slutligen konstaterar byggaren också att vibrationsdämpare inte är tomt snack. Vibrations-skador känner vi alla till, och genom vibrationsdämpande design minskar skaderisken.

Så om du vill minska riskerna för tennisarmbåge, vita fingrar eller skelett- och nervskador så ska du satsa på vibrationsdämpande design som dämpar rekyl.

Tyvärr finns dock ingen hammare som botar redan ådragna skador.

TILL SIST – panelen råder dig att testa hammare med olika grepp för att se vilken som passar din hand. Inte bara för att återigen minska skaderisken. Utan för att hitta den sköna känslan.

– Visst, man spikar inte lika mycket idag, men hammaren är ju fortfarande en kompis man växer ihop med, säger testpanelens Tommy Bergström.

Testansvariga: Anders Modig och Peter Norrbohm

Vilka verktyg vill du att testpatrullen ska pröva? Skicka förslagen till info@byggaren.se

Vill du läsa om tidigare verktygstest i byggaren? Gå in på vår helt nya elektroniska tidning. www byggaren.se

Modell: Vaughan FS 16 – 16 oz

Cirkapris: 400 kr exkl moms

Leverantör: EAB Kungsmaskiner

Leverantörens ord: Modell som i första hand prioriterar användarens hälsa genom en inbyggd patenterad rekylupp-tagare. Har glasfiberskaft.

Goda sidor

RD: Skön att spika med.

TB: Bra dämpning, bra balans, det känns bra med glasfiber – lite mindre stumt.

PH: Bra att spika med, ligger väldigt bra i handen. Bra absorption.

Dåliga sidor

RD: Kanske lite dyr.

TB: Vassa klor som kan slita sönder fickan, jag kallar den för ficktjuv. Jag saknar också magnet för enhandsspikning.

PH: Lite för högt pris.

Slutomdöme:

RD: Den är lite annorlunda. I dagsläget tvåa på målfoto, men med tiden när jag vant mig vid den här kan det nog bli min favorit.

TB: TESTFAVORIT! Priset på 400 kronor känns helt OK – det är vad man får ge för en bra produkt.

PH: Den ser lite klumpig ut, men det upplever jag inte när jag jobbar med den. En helt OK hammare!

Modell: Stanley AVX – 16 oz

Cirkapris: 470 kr exkl moms

Leverantör: Stanley Nordic

Leverantörens ord: En helt ny vibrationsdämpande design och 24 torsionsstavar i skaftet, motverkar krafter som kan ge bestående slitskador.

Goda sidor

RD: Gillar magnethuvudet. Skönaste handtaget i testet.

TB: Bra balanserad, greppvänlig.

PH: Bra med magnet för enhandsspikning. Klart bästa handtaget.

Dåliga sidor

RD: Vibrerar när man slår.

TB: Tack vare stål rakt igenom är den lite stummare.

PH: Skaftet är vasst.

Slutomdöme:

RD: Verkligen synd på vibrationerna när den känns så skön att hålla i. Men det är ändå en bra hammare, inget snack om saken.

TB: En god tvåa, det är bara för att den är något styvare som den inte kniper förstaplatsen.

PH: TESTFAVORIT! 470 kronor är ett rimligt pris för en så här bra hammare. Superskönt tack vare handtagets utformning.

Modell: Gebe – 16 oz

Cirkapris: 260 kr exkl moms

Leverantör: Krigsvoll

Leverantörens ord: Huvud samt ett avsmalnande skaft är smitt i ett stycke. Greppvänligt stötabsoberande handtag.

Goda sidor

RD: Handtaget tar upp vibrationerna – men det är för mjukt.

TB: Inget positivt.

PH: Svingen OK.

Dåliga sidor

RD: Svårspikad, och det mjukare handtaget gör att man får knipa åt.

TB: Konstigt handtag – den "dämpande urfräsningen" är obekvämt.

PH: Det sjunger med ett störande ljud i hammaren.

Slutomdöme:

RD: Gillar den inte något vidare, skulle absolut inte välja den här.

TB: Säkert en OK hobbyhammare, men som yrkesman skulle jag aldrig välja den.

PH: Den här dåliga hammaren skulle man få träningsvärk av att använda eftersom man måste knipa åt.

Modell: Best Tools – 16 oz

Cirkapris: 97 kr exkl moms

Leverantör: Krigsvoll

Leverantörens ord: En mycket bra stålhammare med ergonomiskt greppvänligt handtag.

Goda sidor

RD: Inget positivt att säga.

TB: Inget positivt att säga.

PH: Det ska väl vara priset då.

Dåliga sidor

RD: Svårspikad, obalanserad.

TB: Handtaget satt snedvidret på mitt ex. Obalanserad och stum.

PH: Min var krokig, lutar framåt. Hårt handtag.

Slutomdöme:

RD: Den här hammaren är inte bra på någonting. Men med det priset kan man ju köpa den om man glömt hammaren hemma.

TB: Den här kan man skänka till barnen för att spika koja.

PH: Känns billig! Vilket den också är. Funkar som slit- och slänghammare när du saknar din vanliga hammare.

<< Forts. från föregående sida

Modell: Hultafors TS 16 XL –16 oz
Cirka pris: 308 kr exkl moms

Leverantör: Hultafors

Leverantörens ord: En snickarhammare som är snäll mot kroppen. Ergonomiskt utformat skaft med räfflor för säkrare grepp.

Goda sidor

RD: En bra konventionell hammare. Bra att spika med.

TB: Smidig utformning, bra grepp, ligger bra i handen.

PH: Mycket bra hammare med ett kraftigt handtag vilket passar mina händer.

Dåliga sidor

RD: Inget negativt att säga

TB: Lite stummare tack vare stålskaft.

PH: Saknar spikhållare.

Slutomdöme:

RD: **TESTFAVORIT!** EN riktigt bra hammare som är skön att spika med. Bra pris!

TB: En riktigt bra hammare som verkligen är ett fynd för sitt pris!

PH: En god tvåa. En riktigt bra allround-hammare av hög kvalitet med ett bra pris. Funkar för både finsnickeri och grövre jobb.

Estwing WF 21 – 21 oz

Cirka pris: 520 kr exkl moms

Leverantör: Sollenbergs

Leverantörens ord: En helt ny modell i stål och glasfiber.

Goda sidor

RD: Riktigt bra kraft tack vare framtyngden. Bra dämpning.

TB: Bra hammare för grovjobb.

PH: OK att spika med

Dåliga sidor

RD: Halt handtag. För rak, vilket försvårar utdragning. Lite väl saftigt pris.

TB: Alla mina kollegor har provat den, och vi är överens om att man får mycket vibrationer i handen.

PH: Dämpningen känns inte bra. Alldeles för glatt handtag och en för vass bakända.

Slutomdöme:

RD: En trevlig hammare med bra kraft – det är en konstig designmiss att de gör ett så halt handtag.

TB: För tung och klumpig för att vara allround. Jag skulle inte betala så mycket för något som ser kul ut men är sämre att jobba med.

PH: Jag trodde att weightforward-tanken skulle ge större skillnad. Men det känns som att man betalar väldigt mycket för mycket design med liten effekt jämfört med en traditionellt utformad hammare.

Allmänna reklamationsnämnden:

Nu är det fritt fram att klaga på svarta byggjobb

Svartjobb tas inte upp i Allmänna Reklamationsnämnden, ARN, brukar det heta. Men det stämmer inte.

- Efter en dom i Högsta domstolen måste vi behandla ärenden där det förekommer svart betalning, säger Torsten Palm på ARN. Men bevisläget kan vara besvärligt när ord står mot ord.

VARJE ÅR FÅR ARN ta emot anmälningar där privatkunder klagar på hantverket och där någon av parterna anklagar den andra för att ha krävt svarta pengar. Förr om åren kunde ARN vägra att ta upp ärendet med hänvisning till att uppgörelser om svartjobb är ett lagbrott. Men 2002 kom ett fall upp i Högsta domstolen, HD, som påpekade att svart betalning visserligen är ett brott mot skattelagstiftningen men det ska ändå inte hindra en domstol att ta upp fallet till prövning. (Läs mer om HD-domen på sidan 22)

HD:s utslag ändrade också förutsättningarna för ARN:s arbete, enligt informationschefen Torsten Palm.

- Nu måste vi alltid ta upp och bedöma en anmälan som rör svartjobb. Det betyder ju inte att konsumenten får rätt. Hantverkaren eller byggföretaget brukar i regel tillbakavisa anklagelserna om svart betalning och avgörande då blir vem som är mest trovärdig och vilken dokumentation som kan åberopas. Handlar det om svarta uppgörelser brukar det sällan finnas några papper som styrker konsumentens påstående.

TORSTEN PALM TROR dock att självbevaringsdriften får de flesta konsumenter att avstå att anmäla ett jobb som utförts utan kvitto. Det kan ju leda fram till en intressant diskussion med skatteverket.

- Man löper risken att bli upptäckt av skattemyndigheterna, om de skulle vilja granska våra ärenden, säger han.

Har det hänt?

- Inte vad jag känner till, svarar han.

Byggaren har läst igenom några ARN-fall där det bråkas om betalning och där det hävdas att det finns svarta pengar med i bilden.

Ett ärende gäller omläggning av ett plåttak. Husägaren hade betalt en faktura på 15 000 men sparkade bakut när det kom ytterligare krav på 30 000 kronor. Han påstod att man kommit överens om svart betalning för jobbet och att det "ingick" i den första fakturan.

Plåtslagaren kontrade med att fakturan bara gällde materialkostnad och att arbetet låg utanför och skulle faktureras för sig. Företaget tyckte också att fallet gjorde sig bäst i domstol och inte hos ARN. Och nämnden höll med.

I ett annat fall spelas de två huvudrollerna av en sommarstugeägare och en målerifirma. Stugägaren sade sig ha betalt 30 000 kronor och ville ha ett kvitto. Måleriet tillbakavisade kravet och påstod att stugägaren inte alls betalt så mycket. Företaget hävdade i stället att ägaren bara ville betala svart och att efter mycket tjat hade målerifirman gett med sig och skrivit ut ett falskt kvitto(!) bara för att kunden skulle kunna fuska till sig ett ROT-avdrag.

Men den här delen brydde sig ARN inte om att yttra sig över utan nämnden tog upp stugägarens kritik av målningsarbetet. För det ville hon ha prisavdrag. Men ARN gjorde tummen ned då stugägaren inte kunde dokumentera bristerna.

Någon gång händer det faktiskt att båda parter är överens om att svarta pengar har utväxlats. Som i det ärende där kunden var missnöjd med inglasningen av en altan och krävde 18 000 kronor i ersättning, däribland ingick 250 kronor som hon betalat svart för en tilläggstjänst. Företagaren erkände att han

Dåligt hantverk och dessutom betalt utan kvitto. Numera är det ett fall för Allmänna reklamationsnämnden sedan Högsta domstolen sagt sitt.

tagit emot pengarna utan kvitto, han skulle gå på semester och ansåg summan var för liten att fakturera särskilt. Han hävdade också att kunden vägrade lyssna på hans goda råd vilket förklarade att inglasningen såg ut som den gjorde.

ARN tyckte det fanns fog för kvinnans kritik och rekommenderade hantverkaren att betala 3 000 kronor så att kvinnan kunde åtgärda felaktigheterna.

- I vanliga fall skulle vi ha uppmanat den som gjort jobbet att rätta till det. Men eftersom en liten del betalats utan kvitto, räckte det för att diskvalificera hantverkaren, förklarar Torsten Palm.

Text: Peter Norrbohm. Foto: Anders Modig

Univac sparar tid och pengar

Visst är det trevligt att kunna erbjuda kunden vad han vill ha utan att oroa sig för att det kommer att kosta en massa tid och pengar. Vi har ägnat våra 20 år i branschen åt att ta fram marknadens enklaste och smidigaste montering. Det kan du ha glädje av!

Detta utmärker en Univac centraldammsugare:

- Svensktillverkade maskiner med fenomenal dammupptagningsförmåga.
- Går att montera i alla hus, gamla som nya.
- Marknadens enklaste och flexiblaste montering, tack vare vår unika böjbara monterings-slang UniFlex. Inga PVC-rör som ska skarvas och limmas ihop. Med UniFlex kan du ofta montera där det annars varit omöjligt.
- Våra All-in-One-paket innehåller allt du behöver.
- Vi har 20 år i branschen och har utvecklat alla våra maskiner själv. Behöver du hjälp. Ring oss.

För information och priser kontakta Svenska Univac

Univac
BÄTTRE INOMHUSMILJÖ

Svenska
Univac
20 år 2008